

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4569/2024
14.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Р Јаковљевић, адвокат у ..., против тужених „Mondo Inc“ ДОО Београд (Стари Град) (раније под називом „Adria media group“ ДОО Београд (Стари Град)), ББ одговорног уредника дневних новина „Куир“ и ВВ новинара дневних новина „Куир“, обоје из ..., чији су заједнички пуномоћници Александар Петровић и Бранислав Глогоњац, адвокати у ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 402/23 од 23.11.2023. године, у седници већа одржаној 14.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужиоца се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА, ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду ГжЗ 402/23 од 23.11.2023. године у првом ставу изреке у делу којим је одбијена жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 409/21 од 20.06.2023. године у III и VI ставу изреке и у трећем ставу изреке и пресуда Вишег суда у Београду П 3409/21 од 20.06.2023. године у III и VI ставу изреке, тако што се обавезује тужена ВВ из ... да тужиоцу АА из ... исплати солидарно са туженима „Mondo Inc“ ДОО Београд и ББ из ..., на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права личности износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 20.06.2023. године до исплате и износ од 93.300,00 динара на име накнаде трошкова првостепеног поступка и да тужиоцу исплати износ од 18.000,00 динара на име накнаде трошкова поступка по жалби, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

У преосталом делу, ревизија тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене ВВ за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Виши суд у Београду је донео пресуду 24П 3409/21 дана 20.06.2023. године, којом је у ставу I изреке делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог тада „Adria media group“ ДОО Београд (Стари Град) и туженог ББ из ... да тужиоцу АА на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због

повреде права личности солидарно исплате износ од 50.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 20.06.2023. године као дана пресуђења до исплате; у ставу II изреке одбио као неоснован тужбени захтев у преосталом делу, за износ на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права личности преко досуђеног до траженог износа од 100.000,00 динара у односу на туженог „Adria media group“ ДОО Београд и туженог ББ; у III ставу изреке, одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца у односу на тужену ВВ за накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права личности у износу од 100.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате; у IV ставу изреке обавезао туженог ББ да о свом трошку без коментара и без одлагања објави увод и изреку те пресуде најкасније у другом наредном броју листа „Куир“ од правноснажности пресуде; у V ставу изреке обавезао тужене „Adria media group“ ДОО Београд и ББ да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 93.300,00 динара и у VI ставу изреке обавезао тужиоца да туженој ВВ накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.450,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности одлуке до исплате.

Одлучујући о жалбама тужиоца и тужених „Mondo Inc“ ДОО Београд (раније „Adria media group“ ДОО Београд (Стари Град) и ББ, Апелациони суд у Београду је пресудом ГжЗ 402/23 од 23.11.2023. године, одбио жалбе као неосноване и потврдио пресуду Вишег суда у Београду ПЗ 409/21 од 20.06.2023. године у ставу првом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке; одбацио жалбу тужених изјављену против шестог става изреке као недозвољену и одбио захтеве тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против наведене другостепене пресуде, у делу којим је потврђена првостепена пресуда у III и VI ставу, тужилац је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија у наведеном делу због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Тужена ВВ је изјавила одговор на ревизију тужиоца.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/23) и закључио да је ревизија тужиоца делимично основана.

Побијана пресуда је у наведеном делу донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени „Mondo Inc“ ДОО Београд је издавач медија „Куир“ – дневне и периодичне новине, тужени ББ је одговорни уредник, а тужена ВВ новинар истог медија. Дана ...2021. године, на странама .. и .. штампаног издања дневних и периодичних новина „Куир“ објављен је текст са насловом: „ЈЕЗИВО. АА 35 година сексуално напастовао своје ученице“, следеће садржине: „ГГ, једна од жртава учитеља ..., поручила свим женама да не смеју више да трпе и да се јави полицији и тужилаштву. Жене морају да знају да несмеју да трпе. Важно је да жртве знају да могу некога анонимно да пријаве и да та пријава не

застарева. Нека се јави било која жртва АА у последњих 35 година, колико ово ради. Било која жртва. Ово је рекла ГГ која је прва проговорила о злостављању чувеног учитеља ... АА, које је у њеном случају почело када је имала 17 година а он 61, у интервјуу за Недељник. ГГ и још пет девојака пријавиле су АА полицији због силовања и недозвољених полних радњи, а он је у суботу увече ухапшен и налази се у притвору“. У првом поднаслову „Није само моја прича“, следи текст садржине: „... је у исповести за Недељник навела и да се злостављање после првог пута наставило, а да би вероватно и неко други био на мети да ове девојке нису одлучиле да проговоре. – Када се то мени десило, ја никада нисам чула да се било шта слично десило, нисам имала наговештај. Али ово није само моја прича. Време је да причам о тој трауми и том искуству као таквом. На крају, мене и ове храбре девојке, та тешка траума је повезала да проговоримо о једном од највећих проблема нашег друштва – сексуалном узнемиравању, злостављању и насиљу над женама. Желим да поручим свим женама да нису саме – рекла је у интервјуу ГГ и наставила: - Не може нешто да траје 40 година да се „тачно види“. Не види се. Нисмо сви будале. Него смо у окружењу човека који је конкретно преинтелигентни монструм с предумишљајем, а чије активно манипулисање траје годинама. ГГ је АА, код кога је годинама похађала часове, заједно са осталим девојкама пријавила када је сазнала за случај његове малолетне ученице, па је одлучила да томе стане на пут. – То је сваког дана темпирана бомба, када знаш да је тај човек на слободи и шта тамо може да се деси. У тренутку када он сигурно пикира још 6 девојчица које се спремају за ... а није искључено и оне које се не спремају, јер било је и таквих случајева, сматрале смо да ћемо, ако дозволимо да се то настави, дословно бити саучесници у злочину – објаснила је.“ У другом поднаслову „Страшан чин“ следи текст чија је садржина: „Како је рекла, мисли да ниједна од њих не би могла да настави са животом и каријером док знају да се неком другом детету дешава оно што су саме прошле. – Када се то дете појавило било је плана, оно нас је погурало својом храброшћу. Ова девојка је херој. Она је малтене исто вече пренела шта јој се догодило. И ми смо због тога добили шансу да је заштитимо, а што се мене тиче и обавезу да нико више не сме да буде злостављан од стране тог човека. То је толико страшан чин по психу да девојке годинама ником нису могле ни реч да кажу. Али ова девојка срећом не – испричала је храбра ...“. На страни .. објављена је слика тужиоца. Аутор текста је новинар ВВ, овде тужена.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су тужени „Mondo Inc“ ДОО Београд, као издавач и ББ као одговорни уредник спорним текстом у штампаном издању дневних новина „Куир“ повредили право личности тужиоца, те да су дужни да му накнаде нематеријалну штету, за коју су одмерили правичну новчану накнаду у износу од 50.000,00 динара. У односу на тужену ВВ, аутора текста, новинара дневних новина „Куир“, нижестепени судови су закључили да није одговорна за штету насталу објављивањем наведене информације у тексту. Текст представља верно пренету изјаву ГГ дату другом медију, као и њене вредносне судове и тврдње које је она лично изнела о тужиоцу, што је јасно наглашено у самом тексту, која информација је имала за циљ обавештавање јавности о постојању сумње да је извршено кривичног дело против полних слобода, да постоји сумња да постоји више оштећених који су нека лица и малолетна, да су таква дела вршена у континуитету, дужи низ година од стране лица које се бавило педагошким радом и да је постојао одређени однос поверења између могућих жртава и лица које је оптужено за њихово злостављање, те је постојао оправдани интерес јавности да сазна чињенице у

вези са тужиочевим привођењем и делима која су му стављена на терет. У конкретном случају постојао је оправдани интерес јавности, који претеже у односу на интерес да се спречи објављивање фотографије тужиоца, те у конкретном случају није био потребан његов пристанак за то, у смислу одредбе члана 82. став 1. тачка 3. Закона о јавном информисању. При том саме фотографије јесу биле намењене јавности, а тужилац је својим понашањем у професионалном животу привукао пажњу јавности и дао повода за објављивање његовог лика.

Међутим, информације садржане у тексту, објављене су са упечатљивим насловом који гласи: „ЈЕЗИВО. АА 35 година сексуално напаствовао своје ученице“ док је у поднаслову текста ГГ представљена као једна од жртава учитеља ..., иако је у време објављивања текста поступак који се води против тужиоца био у фази истраге, те ни у време првостепеног пресуђења у овој парници кривични поступак који се води против тужиоца није правноснажно окончан. Спорни наслов уз поднаслов представља информацију о тужиоцу која је очигледно погодна да повреди тужиочева лична добра, част, углед и достојанство личности и истовремено повређује и претпоставку невиности, јер код просечног читаоца ствара утисак да је тужилац несумњиво извршио кривично дело против полне слободе. Конкретан наслов и поднаслов у контексту објављеног текста, не доприноси сврси јавног информисања у демократском друштву, нити јавној расправи у општем интересу, без обзира на оправдани интерес јавности да буде обавештена о постојању сумње да је извршено кривично дело против полних слобода, а све информације од интереса за јавност могле су бити саопштене и објављивањем са другачијим, примеренијим насловом, односно без непотребних, непроверених и увредљивих квалификација о тужиоцу. Тужена ВВ, као новинар, није одлучивала о томе каква ће бити опрема текста, односно наслов и поднаслов, већ о томе одлучује одговорни уредник. Тиме, судови сматрају, у конкретном случају није доказано да је штета по тужиоца, објављивањем информације како је описано, садржане у тексту са таквим конкретним насловом и поднасловом, настала кривицом тужене ВВ. Како новинар одговара за штету, насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. Закона о јавном информисању и медијима, само ако се докаже да је штета настала његовом кривицом, а то у конкретном случају у односу на тужену ВВ као новинара није доказано, одбијен је тужбени захтев применом одредбе члана 113. Закона о јавном информисању и медијима.

Ревидент оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и закључака нижестепених судова да не постоји кривица тужене ВВ у ситуацији када је на њено име насловљен спорни текст са спорним натписима, насловима и сликама. Погрешна је примена материјалног права јер је тужена имала могућност да у складу са чланом 51. Закона о јавном информисању и медијима, уколико је сматрала да је повређено право новинара на аутентичност прилога, своје право заштити од самовољног мешања у поступку уређивања тако да се текст, односно прилог, коме је измењен смисао не може објавити под њеним именом. С обзиром да је спорни текст са спорним насловима и насловима и сликама тужиоца објављен под именом тужене, а тужена није користила своје право да заштити аутентичност прилога уколико му је измењен смисао, произлази да кривица тужене постоји. Тужена се није оградила од објаве спорног текста под њеним именом, са сликама, натписима и насловима који су у потпуности променили смисао текста, учинили га сензационалистичким и лезионо способним да повреди тужиочева права.

Ревизијски суд је закључио да правилно ревидент указује на постојање кривице тужене ВВ за објављивање спорног текста под насловом и поднасловом који су му дали сензационалистички карактер и тако учинили подобним да повреди тужиочева права.

Кривица тужене ВВ за објављивање предметног текста са спорним насловом и поднасловом, произлази из утврђених чињеница да је на страни .. новина „Куир“ изнад предметног текста са спорним насловом и поднасловом наведено да је аутор текста ВВ, овде тужена, и из њеног исказа, према утврђењу првостепеног суда, да се она не сећа да ли је дала предлог наслова.

Одредба Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“ бр. 83/2014, 58/2015 и 12/2016 – аутентично тумачење) који је био на снази у време објављивања предметног текста, у члану 112. гласи да лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона, и у члану 113. да новинар одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. ако се докаже да је штета настала његовом кривицом. Према закључку Врховног суда, из наведених чињеница, пре свега да је тужена наведена као аутор текста, са спорним насловом и поднасловом, да се ни сама не сећа да такав наслов није предложила, и да не тврди да се супротставила оваквом одабиру наслова, кривица тужене је у довољној мери доказана. С једне стране, објављивање наслова са именом аутора, овде тужене, указује на кривицу тужене за његово објављивање, а са друге стране она ничим није доказала да нема њене кривице за објављивање текста са таквим насловом. Она се не сећа да ли је предложила управо такав наслов, а свакако из њеног исказа, нити из исказа туженог главног уредника не произлази да се супротставила објављивању текста са таквим насловом и поднасловом. Према томе, произлази закључак да тужена јесте саодговорна за објављивање текста са спорним насловом и поднасловом подобним да нанесу штету тужиоцу, у мери како су то нижестепени судови утврдили. Одговорност тужене ВВ за насталу штету по тужиоца заснована је на одредбама чланова 5. став 1. и 2., члана 9., члана 15., члана 79. став 1. и 2., члана 112. став 1., члана 113., члана 115. Закона о јавном информисању и медијима.

Ревизијски суд прихвата за правилно одмерену правичну новчану накнаду нематеријалне штете од стране нижестепених судова, утемељену на одредбама члана 200. ЗОО у вези са одредбом члана 112. став 1. и члана 117. Закона о јавном информисању и медијима у износу од 50.000,00 динара, према околностима конкретног случаја.

Према изнетом, преиначена је другостепена и првостепена пресуда у делу одлуке о тужбеном захтеву у односу на ВВ, новинара аутора текста, тако што је обавезана да солидарно са издавачем и главним уредником накнади тужиоцу нематеријалну штету, исплатом новчаног износа од 50.000,00 динара са законском затезном каматом по одредби члана 277. Закона о облигационим односима од дана

првостепеног пресуђења 20.06.2023. године до исплате, док је у делу у коме је одбијен тужбени захтев преко досуђеног па до траженог износа од 100.000,00 динара, ревизија неоснована и иста је одбијена.

Одлука је донета применом одредаба члана 414. и 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Преиначена је одлука о трошковима првостепеног и другостепеног поступка применом одредба члана 165. Закона о парничном поступку, тако што је тужена обавезана да тужиоцу солидарно са првотуженим и друготуженим накнади трошкове првостепеног поступка и да му накнади трошкове другостепеног поступка, у износу од 18.000,00 динара за састав жалбе, према опредељеном захтеву тужиоца, применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, применом одредбе члана 153. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић